

ที่ นร ๐๕๐๓/๑๗๒๑๑

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

ตุลาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวน ๗ ฉบับ
กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ ๑๓๓๕/รที่ ๑ / ก.ค. ๒๕๕๗
เวลา ๑๓.๕๗ / ส่ง กก.ป. / ก.ค.ค.
สำนักงานประชุม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้ จำนวน ๗ ฉบับ

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอ

๑. ร่างพระราชบัญญัติควบคุมคุณภาพอาหารสัตว์ พ.ศ.

๒. ร่างพระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ.

๓. ร่างพระราชบัญญัติสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ พ.ศ.

๔. ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร์ พุทธศักราช ๒๔๘๒

พ.ศ.

๕. ร่างพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ.

๖. ร่างพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ.

๗. ร่างพระราชบัญญัติสถานพยาบาลสัตว์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

จำนวน ๗ ฉบับ ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเรื่องด่วน

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว จำนวน ๗ ฉบับ พร้อมด้วยบันทึกหลักการ
และเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณา
เป็นเรื่องด่วนต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก

(ชระยุทธ จันทรโอชา)

นายกรัฐมนตรี

กลุ่มงานพระราชบัญญัติ
รับที่..... ๑๗ / (๒๕๕๗)
วันที่..... ๑ / ๑๓. / ๕๗
เวลา..... ๑๘.๐๒ น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๔ (อมรลักษณ์)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘

สำนักงานประชุม

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับโดยสากลว่า การเลี้ยงและการใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ เป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อการสร้างองค์ความรู้ใหม่ การฝึกทักษะ และเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์และสัตว์ อย่างไรก็ตาม หากให้มีการนำสัตว์มาเลี้ยงหรือใช้เพื่องานทางวิทยาศาสตร์โดยไม่มีการควบคุมการเลี้ยง และการใช้สัตว์ให้ถูกต้องตามหลักวิชาการและจรรยาบรรณในการดำเนินการต่อสัตว์แล้ว อาจทำให้ สัตว์ต้องเจ็บปวด ทรมาน หรือเสียชีวิตโดยไม่จำเป็น ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผลผลิต หรือผลงานทางวิทยาศาสตร์ และเกิดผลเสียต่อชีวิตของมนุษย์ สัตว์ และสิ่งแวดล้อมต่อไปได้ จึงสมควร มีกฎหมายเพื่อกำกับดูแลและส่งเสริมการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ของประเทศไทย ให้สอดคล้องกับหลักจรรยาบรรณและมาตรฐานของสากล เพื่อคุ้มครองชีวิตและสวัสดิภาพของสัตว์ ส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของประเทศ ตลอดจนส่งเสริมให้นักวิจัยให้มีผลงานอันเป็นที่ยอมรับ ของนานาชาติต่อไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

“งานทางวิทยาศาสตร์” หมายความว่า งานวิจัย งานทดสอบ งานผลิตชีววัตถุ งานสอน งานทดลอง การดัดแปลงพันธุกรรม การโคลนนิ่ง และการทำเซลล์ต้นกำเนิด ที่มีการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ แต่ไม่หมายความรวมถึงงานที่มีการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

“การดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์” หมายความว่า การนำสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์มาเลี้ยง ใช้ ผลิต หรือกระทำการใด ๆ เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตการใช้หรือการผลิตสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ แล้วแต่กรณี

“จรรยาบรรณ” หมายความว่า จรรยาบรรณการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

“สถานที่ดำเนินการ” หมายความว่า อาคาร สิ่งปลูกสร้าง หรือสถานที่อื่นใดที่มีการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ และให้หมายความรวมถึงพื้นที่โดยรอบของอาคาร หรือสิ่งปลูกสร้างที่มีการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ด้วย

“ผู้รับผิดชอบสถานที่ดำเนินการ” หมายความว่า เจ้าของหรือผู้มีอำนาจควบคุมดูแลสถานที่ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าหน่วยงานซึ่งมีอำนาจปกครองสถานที่ดำเนินการ ในกรณีสถานที่ดำเนินการเป็นของหน่วยงานของรัฐ

(๒) อธิการบดี ผู้อำนวยการ หรือผู้ซึ่งมีตำแหน่งเทียบเท่าที่เรียกชื่ออย่างอื่น ในกรณีสถานที่ดำเนินการเป็นสถานศึกษา

(๓) เจ้าของหรือผู้ครอบครอง ในกรณีสถานที่ดำเนินการเป็นของเอกชน ซึ่งไม่ใช่สถานศึกษา

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ แต่ไม่หมายความรวมถึงสถานศึกษาของรัฐ

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

“คณะกรรมการจรรยาบรรณ” หมายความว่า คณะกรรมการจรรยาบรรณการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

“สถาบัน” หมายความว่า สถาบันพัฒนาการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

“ผู้อนุญาต” หมายความว่า เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมาย

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจ แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้าย พระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่น รวมทั้งออกประกาศเพื่อปฏิบัติการ ตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกำกับ และส่งเสริมการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์” ประกอบด้วย

(๑) ประธานกรรมการซึ่งกรรมการตาม (๒) และ (๓) เลือกกันเอง

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนสิบคน ได้แก่ อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์บริการ อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เลขาธิการ คณะกรรมการอาหารและยา ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ และเลขาธิการสัตวแพทยสภา

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่น้อยกว่าสิบคน แต่ไม่เกินสิบสองคน ซึ่งรัฐมนตรี แต่งตั้งจาก

(ก) บุคคลซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการต่อสัตว์ เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ จำนวนไม่เกินสามคน

(ข) ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่มีการจัดการการศึกษาในสาขาวิชา สัตวแพทยศาสตร์ สัตวศาสตร์ แพทยศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์ ที่มีการใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ จำนวนสามคน

(ค) ผู้แทนจากภาคเอกชนที่มีการใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ จำนวนสามคน

(ง) ผู้แทนจากสมาคม มูลนิธิ หรือองค์การเอกชนที่ดำเนินงานหรือกิจกรรม เกี่ยวกับการคุ้มครองสวัสดิภาพสัตว์ จำนวนสามคน

ให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้เลขาธิการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ ของสถาบันเป็นผู้ช่วยเลขานุการได้ไม่เกินสองคน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๓) ให้เป็นไป ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือในกรณีที่รัฐมนตรี แต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้ง แทนตำแหน่งที่ว่างหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการ ซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง

มาตรา ๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) รัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย

หรือหย่อนความสามารถ

(๖) ได้รับโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๘ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายในการกำกับดูแลและส่งเสริมการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ให้เป็นไปตามมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

(๒) พิจารณาเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับการออกกฎกระทรวงหรือประกาศ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์และรับรองมาตรฐานของสถานที่ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) กำหนดจรรยาบรรณการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

(๕) กำหนดนโยบายและวิธีปฏิบัติในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน และประชาชนทั่วไปมีความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

(๖) ศึกษาค้นคว้าและวินิจฉัยปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งวางแนวปฏิบัติแก่หน่วยงานของรัฐและสถานศึกษาของรัฐในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๗) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งของผู้อนุญาตและคณะกรรมการจรรยาบรรณตามพระราชบัญญัตินี้

(๘) พิจารณารายงานสรุปผลการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ตามมาตรา ๒๒ และมาตรา ๓๐

(๙) จัดทำรายงานสรุปผลและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ตามพระราชบัญญัตินี้เสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(๑๐) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

มาตรา ๙ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

ในการปฏิบัติหน้าที่ ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียโดยตรงหรือโดยอ้อมในเรื่องที่คณะกรรมการพิจารณา ให้ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นแจ้งให้ที่ประชุมทราบ และให้ที่ประชุมพิจารณาว่ากรรมการผู้นั้นสมควรจะอยู่ในที่ประชุมและจะมีมติในการประชุมเรื่องนั้นได้หรือไม่ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๐ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

การประชุมคณะอนุกรรมการ ให้นำมาตรา ๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการ อาจเชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง ความเห็น หรือคำแนะนำทางวิชาการได้เมื่อเห็นสมควร และอาจขอความร่วมมือจากบุคคลใดเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงเพื่อตรวจสอบการดำเนินการหรือกิจกรรมใด ๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อสวัสดิภาพของสัตว์เพื่อนงานทางวิทยาศาสตร์

มาตรา ๑๒ ให้จัดตั้งสถาบันพัฒนาการดำเนินการต่อสัตว์เพื่อนงานทางวิทยาศาสตร์ขึ้นในสำนักงาน มีหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานวิชาการและงานธุรการให้แก่คณะกรรมการและคณะกรรมการจรรยาบรรณ รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) สืบค้น ศึกษา และวิเคราะห์ทางวิชาการด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดเป้าหมาย นโยบาย และจัดทำแผนงาน โครงการ และมาตรการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการดำเนินการต่อสัตว์เพื่อนงานทางวิทยาศาสตร์

(๒) พัฒนาและจัดทำระบบมาตรฐานการดำเนินการต่อสัตว์เพื่อนงานทางวิทยาศาสตร์ทุกสาขาให้สอดคล้องกับมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

(๓) ส่งเสริม พัฒนา และกำกับการดำเนินการต่อสัตว์เพื่อนงานทางวิทยาศาสตร์ และสถานที่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

(๔) จัดทำฐานข้อมูลและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบาย แผนการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมการดำเนินการต่อสัตว์เพื่อนงานทางวิทยาศาสตร์ และจรรยาบรรณ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน และประชาชนทั่วไปมีความเข้าใจ

และมีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ และปฏิบัติ ตามจรรยาบรรณ

(๕) ประสานงาน ให้ความร่วมมือ และให้คำปรึกษาแก่องค์กรหรือหน่วยงานในประเทศ และต่างประเทศในกิจการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนามาตรฐานการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

(๖) ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีด้านการวิจัยและการดำเนินการ ต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ รวมทั้งการจัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับการดำเนินการต่อสัตว์ เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

(๗) จัดทำรายงานเกี่ยวกับผลการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ ของหน่วยงานต่าง ๆ เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรี

(๘) ปฏิบัติการอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการ หรือเลขาธิการมอบหมาย

มาตรา ๑๓ ให้เลขาธิการแต่งตั้งผู้อำนวยการคนหนึ่งเป็นผู้บริหารกิจการของสถาบัน และปฏิบัติหน้าที่ขึ้นตรงต่อเลขาธิการ

หมวด ๒

จรรยาบรรณการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

มาตรา ๑๔ ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามจรรยาบรรณที่คณะกรรมการ กำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๕ ให้มีคณะกรรมการจรรยาบรรณ ประกอบด้วยประธานคนหนึ่ง และกรรมการอีกจำนวนไม่น้อยกว่าหกคน ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ เพื่อพิจารณาวินิจฉัยการกระทำผิดจรรยาบรรณ

ให้ผู้อำนวยการเป็นเลขานุการของคณะกรรมการจรรยาบรรณ

ให้กรรมการจรรยาบรรณที่คณะกรรมการแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง มีวาระ การดำรงตำแหน่งสามปี และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๖ วรรคสองและวรรคสาม มาตรา ๗ และมาตรา ๙ มาใช้บังคับแก่การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการประชุมของ คณะกรรมการจรรยาบรรณด้วยโดยอนุโลม

การแต่งตั้งคณะกรรมการจรรยาบรรณ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่มีการกล่าวหาว่ามีการไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ หรือมีเหตุ อันควรเชื่อได้ว่ามีการไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ ให้คณะกรรมการจรรยาบรรณตรวจสอบข้อเท็จจริง และมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ยกข้อกล่าวหา ในกรณีที่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาว่าไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ มิได้กระทำผิดตามข้อกล่าวหา

(๒) ลงโทษอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ ในกรณีที่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาว่าไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณได้กระทำผิดจริงตามข้อกล่าวหา

(ก) ว่ากล่าวตักเตือน

(ข) ภาคทัณฑ์

(ค) พักใช้ใบอนุญาตที่มีกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควร แต่ไม่เกินสองปี

(ง) เพิกถอนใบอนุญาต

หลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบข้อเท็จจริงและพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๗ คณะกรรมการจรรยาบรรณมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการจรรยาบรรณ เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง หรือเพื่อพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับการกระทำผิดจรรยาบรรณที่ คณะกรรมการจรรยาบรรณมอบหมายได้

การประชุมคณะอนุกรรมการจรรยาบรรณ ให้นำมาตรา ๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๘ ให้คณะกรรมการจรรยาบรรณและคณะอนุกรรมการจรรยาบรรณ มีอำนาจออกหนังสือเรียกผู้รับผิดชอบสถานที่ดำเนินการ ผู้กำกับดูแลสถานที่ดำเนินการ ผู้รับใบอนุญาต หรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับการไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ มาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสาร หรือหลักฐานเพื่อประโยชน์แก่การพิจารณาของคณะกรรมการจรรยาบรรณหรือคณะอนุกรรมการจรรยาบรรณ

มาตรา ๑๙ ให้ผู้อำนวยการแจ้งคำสั่งคณะกรรมการจรรยาบรรณไปยังผู้ถูกกล่าวหาว่าไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มิคำสั่ง

ให้ผู้ถูกกล่าวหา มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งดังกล่าว

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

หมวด ๓

การควบคุมการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

ส่วนที่ ๑

สถานที่ดำเนินการ

มาตรา ๒๐ ผู้ใดประสงค์จะสร้างหรือใช้อาคาร สิ่งปลูกสร้าง หรือสถานที่ใดเป็นสถานที่ดำเนินการต้องแจ้งต่อเลขาธิการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(โปรดพลิก)

มาตรา ๒๑ สถานที่ดำเนินการต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

- (๑) มีที่ตั้ง สภาพแวดล้อม และลักษณะของสถานที่ที่เหมาะสมในการใช้เป็นสถานที่ดำเนินการตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
 - (๒) มีเครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ที่จำเป็นประจำสถานที่ดำเนินการ ซึ่งมีลักษณะและจำนวนตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
 - (๓) มีป้ายชื่อสถานที่ดำเนินการ ป้ายชื่อของผู้กำกับดูแลสถานที่ดำเนินการ และแผนผังแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ดำเนินการแสดงไว้โดยเปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ดำเนินการนั้น
 - (๔) มีสัตวแพทย์ซึ่งได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ จากสัตวแพทย์สภา และมีประสบการณ์ทางด้านวิทยาศาสตร์สัตวทดลองตามที่คณะกรรมการกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ประจำ ณ สถานที่ดำเนินการอย่างน้อยหนึ่งคน
 - (๕) มีผู้กำกับดูแลประจำ ณ สถานที่ดำเนินการ โดยอาจเป็นบุคคลเดียวกันกับบุคคลตาม (๔) ก็ได้
- การออกกฎกระทรวงตาม (๑) และ (๒) อาจกำหนดให้แตกต่างกันตามชนิด และประเภทของสัตว์ก็ได้

มาตรา ๒๒ ผู้รับผิดชอบสถานที่ดำเนินการต้องจัดให้มีคณะกรรมการกำกับดูแล เพื่อทำหน้าที่ในการพิจารณาอนุมัติโครงการ และกำกับดูแลการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ ให้สอดคล้องกับจรรยาบรรณ

คุณสมบัติ จำนวนกรรมการ หลักเกณฑ์ และวิธีการในการกำกับดูแลการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้คณะกรรมการกำกับดูแลตามวรรคหนึ่งจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ เสนอให้เลขาธิการทราบเป็นประจำทุกหกเดือนโดยผ่านผู้รับผิดชอบสถานที่ดำเนินการนั้น ตามแบบที่เลขาธิการกำหนด

มาตรา ๒๓ ผู้กำกับดูแลสถานที่ดำเนินการมีหน้าที่กำกับดูแลให้ผู้ดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ปฏิบัติให้เป็นไปตามจรรยาบรรณ รวมทั้งมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ควบคุมดูแลมิให้มีการใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ เกินกว่าชนิดและจำนวนที่ระบุไว้ในโครงการที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการกำกับดูแลหรือตามที่ได้แจ้งไว้ตามมาตรา ๓๐
- (๒) ดูแลสถานที่ดำเนินการให้สะอาดเรียบร้อย ปลอดภัย และมีลักษณะที่เหมาะสมแก่การใช้เป็นสถานที่ดำเนินการตามที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๒๑ (๑) และ (๒)

(๓) จัดทำสถิติการใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ และเสนอต่อเลขาธิการโดยผ่านคณะกรรมการกำกับดูแลและผู้รับผิดชอบสถานที่ดำเนินการ ตามแบบและระยะเวลาที่เลขาธิการกำหนด

- (๔) ปฏิบัติการอื่นตามที่ผู้รับผิดชอบสถานที่ดำเนินการมอบหมาย

มาตรา ๒๔ ผู้รับผิดชอบสถานที่ดำเนินการต้องแจ้งเป็นหนังสือให้เลขาธิการทราบก่อนการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) การเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ของการดำเนินการของสถานที่ดำเนินการให้แตกต่างไปจากที่ได้แจ้งไว้

(๒) การตัดแปลงหรือต่อเติมสถานที่ดำเนินการ หรือก่อสร้างอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างเพื่อใช้เป็นสถานที่ดำเนินการขึ้นใหม่

(๓) การเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมชนิดของสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ตามที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการกำกับดูแลหรือตามที่ได้แจ้งไว้ตามมาตรา ๓๐

(๔) การเปลี่ยนผู้กำกับดูแลสถานที่ดำเนินการหรือสัตวแพทย์ประจำสถานที่ดำเนินการ

(๕) การเปลี่ยนชื่อสถานที่ดำเนินการ

(๖) การย้ายสถานที่ดำเนินการ เว้นแต่กรณีเหตุสุดวิสัย

(๗) การเลิกใช้อาคาร สิ่งปลูกสร้าง หรือสถานที่ใดเป็นสถานที่ดำเนินการ หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่

คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๕ ก่อนเลิกใช้อาคาร สิ่งปลูกสร้าง หรือสถานที่ใดเป็นสถานที่ดำเนินการ ผู้รับผิดชอบสถานที่ดำเนินการต้องปฏิบัติการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การออกประกาศตามวรรคหนึ่ง อาจกำหนดให้แตกต่างกันตามชนิดและประเภทของสัตว์ก็ได้

ในกรณีที่ผู้รับผิดชอบสถานที่ดำเนินการไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้เลขาธิการมีอำนาจสั่งให้ผู้รับผิดชอบสถานที่ดำเนินการปฏิบัติการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดไว้ได้

ส่วนที่ ๒

การดำเนินการต่อสัตว์และซากของสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

มาตรา ๒๖ ผู้ใดจะใช้หรือผลิตสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ ไม่ว่าจะในหรือนอกสถานที่ดำเนินการ ต้องได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาต

คุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาต การขอรับใบอนุญาต และการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่บุคคล ดังต่อไปนี้

(๑) นักเรียน นิสิต นักศึกษา หรือผู้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเลี้ยง การใช้ หรือการผลิตสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ตามหลักสูตรที่สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่จัดการฝึกอบรมกำหนด

(๒) ผู้ช่วยผู้ใช้หรือผู้ผลิตสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ซึ่งดำเนินการภายใต้การควบคุมของผู้รับใบอนุญาต

มาตรา ๒๗ ใบอนุญาตตามมาตรา ๒๖ ให้มีอายุสี่ปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๘ ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตแจ้งต่อผู้อนุญาต และขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึง กรณีดังกล่าว

มาตรา ๒๙ ในกรณีที่ผู้อนุญาตมีคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตตามมาตรา ๒๖ ไม่ต่ออายุ ใบอนุญาตตามมาตรา ๒๗ หรือไม่ออกใบแทนใบอนุญาตตามมาตรา ๒๘ ผู้ยื่นคำขอมีสិทธิอุทธรณ์ ต่อคณะกรรมการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

มาตรา ๓๐ การดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ในกรณีดังต่อไปนี้ ต้องดำเนินการโดยผู้รับใบอนุญาต และต้องแจ้งการดำเนินการต่อเลขาธิการ รวมทั้งปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

- (๑) การพัฒนาสายพันธุ์
- (๒) การสืบสายพันธุ์
- (๓) การเพาะขยายพันธุ์
- (๔) การศึกษาเซลล์ต้นกำเนิด
- (๕) การตัดแปลงพันธุกรรม
- (๖) การโคลนนิ่ง

ผู้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ต้องรายงานสรุปผลการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องาน ทางวิทยาศาสตร์ให้เลขาธิการทราบทุกหกเดือนโดยผ่านคณะกรรมการกำกับดูแลและผู้กำกับดูแล สถานที่ดำเนินการ ตามแบบที่เลขาธิการกำหนด

ให้เลขาธิการกำหนดวิธีการและมาตรการที่เหมาะสม เพื่อป้องกันมิให้เอกสาร ข้อมูล หรือรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามวรรคหนึ่งถูกเผยแพร่สู่บุคคลอื่นใด และต้องใช้เอกสารหรือข้อมูลนั้นเพียงเพื่อวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบการดำเนินการตาม พระราชบัญญัตินี้เท่านั้น

มาตรา ๓๑ การดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ในกรณีดังต่อไปนี้ ผู้ดำเนินการต้องแจ้งต่อเลขาธิการ และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

- (๑) การขาย เสนอขาย หรือมีไว้เพื่อขาย
- (๒) การนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่าน

มาตรา ๓๒ การดำเนินการต่อสัตว์และซากของสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์
ในกรณีดังต่อไปนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่เลขาธิการกำหนด

- (๑) การขนส่งหรือเคลื่อนย้ายสัตว์
- (๒) การทำให้สัตว์ตายอย่างสงบ
- (๓) การจัดการกับซากของสัตว์

หมวด ๔
พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๓๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่
มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ดำเนินการหรือสถานที่ที่ใช้ในการเลี้ยง การผลิต หรือการใช้
สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการ
ของสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบการดำเนินการ เอกสารหลักฐานหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง
การกระทำใดที่อาจเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่
กำหนดในใบอนุญาต

(๒) ค้นสถานที่หรือยานพาหนะใด ๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิด
ตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งมีอำนาจยึดหรืออายัดเอกสารหรือหลักฐาน สัตว์ หรือวัตถุใด ๆ
ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือดำเนินคดี

(๓) มีหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุใดมา
เพื่อประกอบการพิจารณา

การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม (๑) (๒) และ (๓) จะต้องเป็นการกระทำ
ต่อผู้ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องที่ต้องการตรวจสอบ และต้องได้รับความเห็นชอบจากเลขาธิการก่อน
และในกรณีตาม (๓) พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องกำหนดระยะเวลาอันสมควรที่จะให้ผู้นั้นสามารถปฏิบัติ
ตามคำสั่งได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่เลขาธิการกำหนด

ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๑) พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องไม่กระทำการอันมีลักษณะ
เป็นการข่มขู่หรือเป็นการตรวจค้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และในกรณีตาม (๒)
ถ้ามีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหากเน้นซ้ำกว่าจะเอาหมายค้นมาได้ และเอกสารหรือหลักฐาน สัตว์
หรือวัตถุดังกล่าวจะถูกยกย้าย ซุกซ่อน ทำลาย หรือทำให้เปลี่ยนแปลงสภาพไปจากเดิม ก็ให้ดำเนินการ
ค้นและยึดหรืออายัดเอกสารหรือหลักฐาน สัตว์ หรือวัตถุที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดได้
โดยไม่ต้องมีหมายค้น

มาตรา ๓๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้
ให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๓๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวแก่บุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องจัดทำรายงานเสนอต่อเลขาธิการภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีการปฏิบัติหน้าที่นั้น

มาตรา ๓๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๓๗ ในกรณีที่มีการยึดหรืออายัดสัตว์ที่อาจใช้เป็นหลักฐานในการตรวจสอบหรือดำเนินคดีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจมอบหมายให้ ผู้เป็นเจ้าของสัตว์หรือผู้อื่นรับผิดชอบดูแลสัตว์นั้น จนกว่าจะสิ้นสุดการพิจารณาคดี ในการดูแลสัตว์นั้น ให้กระทำตามความเหมาะสมและความจำเป็น หากจำต้องทำให้สัตว์นั้นตาย ให้ผู้รับใบอนุญาตหรือบุคคล ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของสัตว์แพทย์ซึ่งได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ เป็นผู้ทำให้สัตว์นั้นตายอย่างสงบ

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้เป็นเจ้าของสัตว์รับผิดชอบค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจนสิ้นสุดการพิจารณาคดี

หมวด ๕

มาตรการทางปกครอง

มาตรา ๓๘ ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้รับผิดชอบสถานที่ดำเนินการไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๒๒ หรือมาตรา ๒๕ หรือสถานที่ดำเนินการไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ใน มาตรา ๒๑ หรือกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๒๑ (๑) และ (๒) หรือผู้กำกับดูแลสถานที่ ดำเนินการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ ให้เลขาธิการมีอำนาจสั่งให้ผู้รับผิดชอบสถานที่ดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ในกรณีที่ผู้รับผิดชอบสถานที่ดำเนินการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเลขาธิการ ตามวรรคหนึ่งโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้เลขาธิการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้ ระงับการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ภายในสถานที่ดำเนินการดังกล่าวจนกว่าจะมีการแก้ไขปรับปรุงหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้

มาตรา ๓๙ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๐ ให้เลขาธิการมีอำนาจ สั่งให้ผู้รับใบอนุญาตดังกล่าวแก้ไขปรับปรุงหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่กำหนดไว้

ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเลขาธิการตามวรรคหนึ่งโดยไม่มี เหตุอันสมควร ให้เลขาธิการมีอำนาจสั่งให้ระงับการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์จนกว่า จะมีการแก้ไขปรับปรุงหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้

หมวด ๖
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๐ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียกของคณะกรรมการจรรยาบรรณที่ออกตามมาตรา ๑๘ หรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๔๑ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๐ หรือมาตรา ๒๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๔๒ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๓ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๑ หรือมาตรา ๓๒ (๑) หรือ (๒) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๔๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๒ (๓) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๔๕ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเลขาธิการตามมาตรา ๒๕ วรรคสาม มาตรา ๓๘ วรรคสอง หรือมาตรา ๓๙ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา ๔๖ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เลขาธิการมีอำนาจเปรียบเทียบได้ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

เมื่อผู้กระทำความผิดได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๗ ในวาระเริ่มแรก ให้เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งกรรมการและเลขานุการในคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์และคณะกรรมการจรรยาบรรณการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ และให้สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติดำเนินงานในหน้าที่ของสถาบันพัฒนาการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ไปก่อนจนกว่าจะได้มีการจัดตั้งสถาบันตามมาตรา ๑๒ และมีการแต่งตั้งผู้อำนวยการตามมาตรา ๑๓ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๘ ในระหว่างที่ยังไม่มีจรรยาบรรณตามมาตรา ๑๔ ให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติตามจรรยาบรรณการใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ที่สภาวิจัยแห่งชาติประกาศกำหนด

มาตรา ๔๙ ผู้ใดใช้อาคาร สิ่งปลูกสร้าง หรือสถานที่ใดเป็นสถานที่ดำเนินการอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการแจ้งต่อเลขาธิการตามมาตรา ๒๐ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๕๐ ผู้ใดใช้หรือผลิตสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อยื่นคำขอแล้ว ให้ดำเนินการต่อไปได้จนกว่าจะได้รับแจ้งคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตจากผู้อนุญาต

มาตรา ๕๑ ผู้ใดดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๐ หรือมาตรา ๓๑ อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้แจ้งการดำเนินการต่อเลขาธิการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๐ หรือมาตรา ๓๑ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑) ใบอนุญาตการใช้สัตว์ เพื่องานทางวิทยาศาสตร์	ฉบับละ	๒,๐๐๐	บาท
(๒) ใบอนุญาตการผลิตสัตว์ เพื่องานทางวิทยาศาสตร์	ฉบับละ	๒,๐๐๐	บาท
(๓) ใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละ	๕๐๐	บาท
(๔) การต่ออายุใบอนุญาต	ครั้งละเท่ากับค่าธรรมเนียมใบอนุญาต		

บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับโดยสากลว่า การเลี้ยงและการใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์เป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อการสร้างองค์ความรู้ใหม่ การฝึกทักษะ และเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์และสัตว์ อย่างไรก็ตาม หากให้มีการนำสัตว์มาเลี้ยงหรือใช้เพื่องานทางวิทยาศาสตร์โดยไม่มี การควบคุมการเลี้ยงและการใช้สัตว์ให้ถูกต้องตามหลักวิชาการและจรรยาบรรณในการ ดำเนินการต่อสัตว์แล้ว อาจทำให้สัตว์ต้องเจ็บปวดและทรมานซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพ ของผลผลิตหรือผลงานทางวิทยาศาสตร์ และเกิดผลเสียต่อชีวิตของมนุษย์ สัตว์ และสิ่งแวดล้อมต่อไปได้ จึงสมควรมีกฎหมายเพื่อกำกับดูแลและส่งเสริมการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ ของประเทศไทยให้สอดคล้องกับหลักจรรยาบรรณและมาตรฐานของสากล เพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพ ของสัตว์ ส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของประเทศ ตลอดจนส่งเสริมนักวิจัยให้มีผลงานอันเป็น ที่ยอมรับของนานาชาติประเทศต่อไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. ข้อมูลทางวิชาการประกอบการพิจารณา

ในการตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ศึกษาปฎิญาสากลว่าด้วยสิทธิของสัตว์ อนุสัญญาและกฎหมายต่างประเทศเกี่ยวกับการคุ้มครอง สัตว์เพื่อการทดลองและวิจัยทางวิทยาศาสตร์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณา มีสาระสำคัญโดยสรุป ดังต่อไปนี้

๒.๑ ปฎิญาสากลว่าด้วยสิทธิของสัตว์ (Universal Declaration of Animal Rights)

เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๑๙๗๘ ได้มีกลุ่มคณะบุคคลซึ่งประกอบด้วย นักการทูต นักวิทยาศาสตร์ นักสังคมศาสตร์ เป็นต้น ได้ร่วมกันประกาศปฏิญาสากลว่าด้วยสิทธิของสัตว์ ขึ้นที่สำนักงานองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ประจำกรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส โดยประสงค์ที่จะให้ปฏิญญาดังกล่าวบังคับใช้เป็นหลักการทั่วไป ในระดับสากลและนานาชาติ ในด้านจริยธรรมของมนุษย์ที่มีต่อสัตว์ ซึ่งปฏิญญาดังกล่าวไม่ได้ มีสภาพบังคับทางกฎหมายแต่อย่างใด แต่ปฏิญญาดังกล่าวก็ได้มีอิทธิพลต่อการตรากฎหมาย และการออกกฎในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสัตว์ในประเทศต่าง ๆ อยู่บ้าง

หลักการสาระสำคัญของปฏิญญาดังกล่าว คือ การยอมรับว่าสัตว์มีสิทธิตามธรรมชาติไม่ต่างจากมนุษย์และสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ และสิทธิดังกล่าวย่อมได้รับการยอมรับและเคารพโดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องที่เกี่ยวกับสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ คือ การทดลองในสัตว์จะต้องไม่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดทั้งทางกายภาพและจิตใจต่อสัตว์ (Article 6)

๒.๒ อนุสัญญาและกฎระเบียบของสหภาพยุโรป (European Convention and European Directive)

สหภาพยุโรปได้มีการออกอนุสัญญาและกฎระเบียบซึ่งมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับสัตว์อยู่หลายฉบับ ซึ่งอนุสัญญาและกฎระเบียบที่ออกโดยสหภาพยุโรปส่วนใหญ่เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องที่เกี่ยวกับสัตว์ซึ่งมนุษย์นำมาใช้ทั้งเพื่อการบริโภค การขนส่ง รวมถึงการทดลองและวิจัยทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งเนื้อหาในส่วนที่เกี่ยวกับสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ มีรายละเอียดดังนี้

(๑) อนุสัญญาแห่งสหภาพยุโรปว่าด้วยการคุ้มครองสัตว์เพื่อการทดลองและการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ (European Convention for the Protection of Vertebrate Animals used for Experimental and Other Scientific Purposes (ETS No. 123))

อนุสัญญาดังกล่าวกำหนดให้การทดลองและการวิจัยเกี่ยวกับสัตว์ทางวิทยาศาสตร์จะต้องกระทำโดยผู้ได้รับอนุญาต (persons authorized) หรือภายใต้การควบคุมโดยผู้ได้รับอนุญาต หรือเป็นโครงการทดลองหรือการวิจัยเกี่ยวกับสัตว์ทางวิทยาศาสตร์ที่ได้รับอนุญาตตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายภายใน โดยการอนุญาตนั้นจะต้องทำโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบและอนุญาตให้เฉพาะผู้ที่มีความรู้เท่านั้น (Article 13)

(๒) กฎระเบียบว่าด้วยการกำหนดแนวทางในการตรากฎหมาย การออกกฎ และการออกคำสั่งทางปกครอง ของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป ที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสัตว์เพื่อการทดลองและการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ (COUNCIL DIRECTIVE of 24 November 1986 on the approximation of laws, regulations and administrative provisions of the Member States regarding the protection of animals used for experimental and other scientific purposes (86/609/EEC))

กฎระเบียบดังกล่าวกำหนดให้การทดลองและการวิจัยเกี่ยวกับสัตว์ทางวิทยาศาสตร์จะต้องกระทำโดยผู้ได้รับอนุญาต หรือภายใต้การควบคุมโดยผู้ได้รับอนุญาต หรือเป็นโครงการทดลองหรือการวิจัยเกี่ยวกับสัตว์ทางวิทยาศาสตร์ที่ได้รับอนุญาตตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายภายในเท่านั้น (Article 7)

๒.๓ กฎหมายประเทศฝรั่งเศส

ในประเทศฝรั่งเศสมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ คือ

(๑) ประมวลกฎหมายอาญา (Code pénal)

ในประมวลกฎหมายอาญาของประเทศฝรั่งเศสมีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการกระทำต่อสัตว์ซึ่งมีโทษทางอาญา ดังนี้

- การทดลองและการวิจัยในสัตว์ซึ่งไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในรัฐบัญญัติโดยสภาแห่งรัฐ (Décret en Conseil d'Etat) มีโทษจำคุก ๑๐ ปี และปรับ ๑๕๐,๐๐๐ เหยียยูโร (Article 521-2)

(๒) กฎบัตรแห่งชาติว่าด้วยจริยธรรมในการทดลองในสัตว์ (Charte nationale portant sur l'éthique de l'expérimentation animale)

กฎบัตรดังกล่าวได้วางหลักเกณฑ์ด้านจริยธรรมที่เกี่ยวกับการทดลองในสัตว์ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

- ในการทดลองในสัตว์ มนุษย์มีหน้าที่ที่จะต้องคำนึงถึงและเคารพว่า สัตว์เป็นสิ่งมีชีวิตและความรู้สึกไม่ต่างจากมนุษย์ (Article 1)

- ให้มีการศึกษาและดำเนินการเพื่อยกเลิกการทดลองในสัตว์หรือให้ลดปริมาณการทดลองในสัตว์ให้เหลือน้อยที่สุด

- สัตว์ที่ถูกใช้ในการทดลองจะต้องได้รับการดูแลอย่างดีตลอดเวลาทั้งในเรื่องสถานที่และการดำรงชีวิต (Article 5)

แนวจริยธรรมในการทดลองในสัตว์ตามกฎบัตรนี้ มีคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยจริยธรรมในการทดลองในสัตว์ (Comité nationale de réflexion éthique sur l'expérimentation animale) เป็นผู้ควบคุมตรวจสอบการดำเนินการต่าง ๆ

๒.๔ กฎหมายสหราชอาณาจักร

ในสหราชอาณาจักรมี Animals (Scientific Procedures) Act 1986 โดยกำหนดให้การดำเนินการเกี่ยวกับสัตว์ทางวิทยาศาสตร์จะต้องดำเนินการโดยผู้ที่ได้รับใบอนุญาตหรือการดำเนินการนั้นเป็นส่วนหนึ่งของโครงการที่ได้รับใบอนุญาต ซึ่งการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวมีบทบัญญัติกำหนดโทษทางอาญาไว้โดยต้องระวางทั้งโทษปรับ โทษจำคุกหรือทั้งจำทั้งปรับ (Section 22)

๒.๕ กฎหมายประเทศออสเตรเลีย

ในประเทศออสเตรเลียนมี Australian code of practice for the care and use of animals for scientific purposes กำหนดให้ผู้ที่ใช้สัตว์เพื่อวัตถุประสงค์ในงานทางวิทยาศาสตร์ยื่นคำขอเพื่อดำเนินโครงการต่อ Animal Ethics Committee (AEC) เพื่อพิจารณา

๒.๖ กฎหมายประเทศญี่ปุ่น

ในประเทศญี่ปุ่นมี Act on Welfare and Management of Animals (Act No. 105 of October 1, 1973) ซึ่งบทบัญญัติเกี่ยวกับการใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์จะปรากฏอยู่ในบทเบ็ดเตล็ด (Miscellaneous Provisions) โดย Article 41 กำหนดมาตรการสำหรับบังคับใช้กับกรณีการใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ไว้ โดยจะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของสัตว์และวิธีการสำหรับใช้สัตว์นั้น ทั้งนี้ โดยอาจใช้วิธีการที่เป็นทางเลือกอื่นๆ เท่าที่จะเป็นไปได้เพื่อลดจำนวนการใช้สัตว์ให้มากที่สุดเท่าที่จะสามารถบรรลุถึงวัตถุประสงค์ของการใช้เพื่องานทางวิทยาศาสตร์นั้น โดยเจ้าของหรือผู้ครอบครองสัตว์นั้นจะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับแนวทางพื้นฐาน (Basic Guideline) ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสิ่งแวดล้อมเป็นผู้กำหนด โดยในส่วนของ การใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ไม่มีการควบคุมเป็นขั้นตอนที่ชัดเจนนัก ซึ่งจะแตกต่างไปจากกรณีของการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับสัตว์ (Animal Handling Business) ซึ่งจะอาศัยระบบการขึ้นทะเบียนมาเป็นกลไกสำคัญในการควบคุมและติดตามตรวจสอบการดำเนินการดังกล่าว

สำหรับการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวมีบทกำหนดโทษทั่วไปสำหรับการคุ้มครองสัตว์เมื่อปรากฏว่าผู้ใดทำร้ายหรือทำให้สัตว์ได้รับบาดเจ็บโดยปราศจากเหตุผลอันสมควร กฎหมายกำหนดโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านเยน (Article 44) ซึ่งกรณีรวมถึงกรณีที่ผู้แทนของนิติบุคคลหรือพนักงานหรือคนงานอื่น ๆ ของนิติบุคคลนั้นฝ่าฝืนบทบัญญัติ

ของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของนิติบุคคลนั้นต้องระวางโทษปรับตามที่กำหนดไว้ในบทกำหนดโทษในส่วนที่เกี่ยวข้องนั้นด้วย (Article 49)

๒.๗ กฎหมายฮ่องกง

ในฮ่องกงมี The Code of Practice for Care and Use of Animals for Experimental Purposes กำหนดให้การทดลองในสัตว์จะต้องดำเนินการโดยผู้ที่ได้รับใบอนุญาตตาม Animals (Control of Experiments) Ordinance, Cap. 340 และได้รับการอนุมัติจาก Animal Ethics Committee (AEC) และหากมีการฝ่าฝืนจะต้องรับโทษทางอาญาตามที่กำหนดไว้ใน Animals (Control of Experiments) Ordinance

๒.๘ กฎหมายประเทศอินเดีย

ในประเทศอินเดียมี The Prevention of Cruelty to Animal Act 1960 บัญญัติว่ากรณีที่มีความจำเป็นที่จะต้องควบคุมการดำเนินการเกี่ยวกับสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ Central Government โดยคำแนะนำของ Animal Welfare Board of India อาจตั้ง Committee for control and supervision of experiments on animals ขึ้น ซึ่งมีอำนาจ เช่น การกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจดทะเบียนบุคคลหรือหน่วยงานที่จะดำเนินการเกี่ยวกับสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ (Chapter IV Experimentation of Animals)

โดยใน Section 19 กำหนดให้คณะกรรมการฯ มีอำนาจห้ามทำการทดลองในสัตว์โดยอาจมีคำสั่งห้ามมิให้บุคคลหรือสถาบันการศึกษาจากการดำเนินการใดๆ อย่างใดอย่างหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการทดลองดังกล่าวในระยะเวลาที่กำหนด หรืออาจอนุญาตให้บุคคลหรือสถาบันการศึกษาใดดำเนินการทดลองได้ภายใต้เงื่อนไขพิเศษที่คณะกรรมการฯ เห็นสมควรกำหนด ซึ่งการฝ่าฝืนคำสั่งของคณะกรรมการดังกล่าวหรือการละเมิดเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด The Prevention of Cruelty to Animal Act 1960 ได้กำหนดโทษปรับไว้สำหรับกรณีดังกล่าว

๒.๙ กฎหมายประเทศสิงคโปร์

ในประเทศสิงคโปร์มี Animals and Birds (Care and Use of Animals for Scientific Purposes) Rules 2004 ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตาม section 80 แห่ง the Animals and Birds Act โดยกำหนดให้การเลี้ยงหรือการใช้สัตว์เพื่อวัตถุประสงค์ในงานทางวิทยาศาสตร์ต้องได้รับใบอนุญาตจาก Director-General

สำหรับกรณีและผู้ใดหรือผู้ที่ได้รับอนุญาตรายใดกระทำการฝ่าฝืนบทบัญญัติตาม Animals and Birds (Care and Use of Animals for Scientific Purposes) Rules 2004 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นเหรียญสิงคโปร์ หรือจำคุกไม่เกินสิบสองเดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ (Section 19)

๒.๑๐ กฎหมายประเทศฟิลิปปินส์

ในประเทศฟิลิปปินส์มี The Animal Welfare Act of 1998 กำหนดมาตรการควบคุมบุคคล สมาคม ห้างหุ้นส่วน บริษัท ตลอดจนหน่วยงานของรัฐ โดยกำหนดให้การประกอบกิจการใด ๆ ที่เกี่ยวกับสัตว์ต้องขอรับหนังสือรับรองการจดทะเบียนจากกรมปศุสัตว์ (The Bureau of Animal Industry a certificate of registration) โดยหนังสือรับรองนั้นจะออกให้เป็นหลักฐานแก่สถานประกอบกิจการที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอสำหรับการรักษาความสะอาดและสุขอนามัย และการดำเนินการกับสัตว์นั้นไม่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดหรือได้รับความทุกข์ทรมาน

สำหรับการวิจัยหรือการทดสอบกับสัตว์ต้องได้รับความเห็นชอบ (expressly authorize) จากคณะกรรมการสวัสดิภาพสัตว์ (Committee on Animal Welfare) โดยคำนึงถึงหลักมนุษยธรรมตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการสวัสดิภาพสัตว์ให้ความเห็นชอบ ไม่เช่นนั้นจะถือเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย (unlawful) ตามที่กำหนดไว้ใน Sec.6 ซึ่งการฝ่าฝืนบทบัญญัติของกฎหมายฉบับนี้ ต้องระวางโทษอาญาทั้งโทษจำคุกและโทษปรับ โดยมีอัตราโทษจำคุกไม่ต่ำกว่าหกเดือนแต่ไม่เกินกว่าสองปี หรือปรับไม่ต่ำกว่าหนึ่งหมื่นบาทแต่ไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

โดยสรุปเมื่อพิจารณาแนวทางในการคุ้มครองสัตว์ที่ใช้ในการทดลองทางวิทยาศาสตร์ในต่างประเทศแล้ว พบว่าปัจจุบันเกือบทุกประเทศมีการตรากฎหมายหรือมีกฎหมายที่ใช้ในการกำกับดูแลการเลี้ยงสัตว์และการใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันมิให้นักวิจัยต่างประเทศที่หลบเลี่ยงการปฏิบัติตามหลักสากลหรือกฎหมายของประเทศต่าง ๆ เข้ามาใช้ประเทศไทยเป็นสถานที่ดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ จึงสมควรมีกฎหมายเฉพาะเพื่อกำกับดูแลและส่งเสริมการดำเนินการต่อสัตว์ที่นำมาเลี้ยงหรือใช้เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ของประเทศไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานของสากลและหลักจรรยาบรรณ เช่นเดียวกับการมีกฎหมายเฉพาะเพื่อคุ้มครองสัตว์ประเภทอื่น ๆ เช่น สัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า และสัตว์เลี้ยงตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ที่ขณะนี้ อยู่ระหว่างการพิจารณาในชั้นสภาผู้แทนราษฎร

๓.สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๓.๑ ขอบเขตการใช้บังคับของกฎหมาย

(ก) สัตว์ที่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมาย ได้แก่ สัตว์ในนิยามความหมายดังต่อไปนี้ ที่มีการเลี้ยง ไข่ ผลิต หรือกระทำการใด ๆ เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ ทั้งนี้ ตามชนิดและประเภทที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๑) สิ่งมีชีวิตในอาณาจักรสัตว์ที่มีกระดูกสันหลังซึ่งไม่ใช่มนุษย์

(๒) ตัวอ่อนของสิ่งมีชีวิตตาม (๑) ที่เกิดขึ้นหลังจากไข่ได้รับการผสมกับเชื้ออสุจิ จนผ่านระยะเวลาที่มีการเจริญเติบโตจนถึงครึ่งหนึ่งของระยะเวลาการตั้งท้องหรือการฟักตัวของไข่ แล้วแต่ชนิดของสัตว์

(๓) เซลล์ของสิ่งมีชีวิตตาม (๑) ซึ่งไม่ใช่เซลล์สืบพันธุ์ ที่สามารถพัฒนาเพิ่มจำนวนขึ้นเป็นตัวอ่อน หรือเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดของอวัยวะต่อไปได้ โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงรหัสพันธุกรรมไปจากเดิม

(๔) สิ่งมีชีวิตอื่นที่มีข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ว่ามีประสาทรู้ถึงความเจ็บปวดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(ข) งานทางวิทยาศาสตร์ที่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมาย ได้แก่ งานวิจัย งานทดสอบ งานผลิตชีววัตถุ งานสอน งานทดลอง การดัดแปลงพันธุกรรม การโคลนนิ่ง และการทำเซลล์ต้นกำเนิด ที่มีการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ ทั้งนี้ ไม่หมายความรวมถึงงานที่มีการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ เพื่อให้สามารถกำหนดยกเว้นการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ที่เห็นว่าไม่มีความจำเป็นต้องอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้ได้

(ค) สถานที่ดำเนินการที่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมาย ได้แก่ อาคาร สิ่งปลูกสร้าง หรือสถานที่อื่นใดที่มีการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ และให้หมายความรวมถึงพื้นที่โดยรอบของอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างที่มีการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ด้วย (ร่างมาตรา ๓)

๓.๒ องค์กรกำกับดูแล

๓.๒.๑ กำหนดให้มีคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ เพื่อทำหน้าที่ในลักษณะที่เป็นคณะกรรมการกลางในการกำกับดูแลการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ โดยมีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) คณะกรรมการ ประกอบด้วย กรรมการโดยตำแหน่งระดับอธิบดีหรือหัวหน้าส่วนราชการที่มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ จำนวนสิบคน ได้แก่ อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์บริการ อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ และเลขาธิการสัตวแพทยสภา และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่น้อยกว่าสิบคน แต่ไม่เกินสิบสองคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการต่อสัตว์ จำนวนไม่เกินสามคน ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่มีการจัดการการศึกษาในสาขาวิชาสัตวแพทยศาสตร์ สัตวศาสตร์ แพทยศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์ ที่มีการใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ จำนวนสามคน ผู้แทนจากภาคเอกชนที่มีการใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ จำนวนสามคน และผู้แทนจากสมาคม มูลนิธิ หรือองค์กรเอกชนที่ดำเนินงานหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการคุ้มครองสวัสดิภาพสัตว์ จำนวนสามคน โดยกำหนดให้ประธานกรรมการมาจากการคัดเลือกกันเองของกรรมการโดยตำแหน่งและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งนี้ เพื่อให้บุคคลที่จะปฏิบัติหน้าที่เป็นประธานกรรมการเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และมีคุณสมบัติที่เหมาะสม (ร่างมาตรา ๕)

(๒) คณะกรรมการ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑) กำหนดนโยบายในการกำกับดูแลและส่งเสริมการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ให้เป็นไปตามมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

๒) พิจารณาเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับการออกกฎกระทรวงหรือประกาศ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

๓) กำหนดหลักเกณฑ์และรับรองมาตรฐานของสถานที่ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

๔) กำหนดจรรยาบรรณการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

๕) กำหนดนโยบายและวิธีปฏิบัติในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบาย แผนการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน และประชาชนทั่วไปมีความเข้าใจ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

๖) ติความและวินิจฉัยปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งวางแผนปฏิบัติแก่อนุหน่วยงานของรัฐและสถานศึกษาของรัฐในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

๗) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งของผู้อนุญาตและคณะกรรมการ
จรรยาบรรณตามพระราชบัญญัตินี้

๘) พิจารณารายงานสรุปผลการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทาง
วิทยาศาสตร์

๙) จัดทำรายงานสรุปผลและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการ
ต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ตามพระราชบัญญัตินี้เสนอต่อคณะรัฐมนตรี

๑๐) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น
กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ (ร่างมาตรา ๘)

๓.๒.๒ กำหนดให้มีคณะกรรมการจรรยาบรรณการดำเนินการต่อสัตว์
เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วย ประธานคนหนึ่ง และกรรมการอีกจำนวนไม่น้อยกว่าหกคน
ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับ
การดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ เพื่อทำหน้าที่ในการพิจารณาวินิจฉัยการกระทำผิด
จรรยาบรรณการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
ตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๕)

๓.๓ หน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบ

กำหนดให้มีการให้จัดตั้ง “สถาบันพัฒนาการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทาง
วิทยาศาสตร์” ขึ้นเป็นส่วนราชการภายในสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ มีหน้าที่ปฏิบัติงาน
ด้านวิชาการและงานธุรการให้แก่คณะกรรมการและคณะกรรมการจรรยาบรรณ (ร่างมาตรา ๑๖)
รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๑) สำรวจ ศึกษา และวิเคราะห์ทางวิชาการด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐาน
ในการกำหนดเป้าหมาย นโยบาย และจัดทำแผนงาน โครงการ และมาตรการต่าง ๆ เพื่อพัฒนา
การดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

๒) พัฒนาและจัดทำระบบมาตรฐานการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทาง
วิทยาศาสตร์ทุกสาขาให้สอดคล้องกับมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

๓) ส่งเสริม พัฒนา และกำกับกำกับการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์
และสถานที่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

๔) จัดทำฐานข้อมูลและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบาย แผนการ
ดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์
และจรรยาบรรณ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน และประชาชนทั่วไปมีความเข้าใจ
และมีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ และปฏิบัติ
ตามจรรยาบรรณ

๕) ประสานงาน ให้ความร่วมมือ และให้คำปรึกษาแก่องค์กรหรือหน่วยงาน
ในประเทศและต่างประเทศในกิจการที่เกี่ยวกับการพัฒนามาตรฐานการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทาง
วิทยาศาสตร์

๖) ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีด้านการวิจัย
และการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ รวมทั้งการจัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับการดำเนินการ
ต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

๗) จัดทำรายงานเกี่ยวกับผลการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์
ของหน่วยงานต่าง ๆ เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรี

๘) ปฏิบัติการอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการหรือเลขาธิการมอบหมาย

๓.๔ หลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

(ก) สถานที่ดำเนินการ

(๑) กำหนดให้ผู้ที่ประสงค์จะสร้างหรือใช้อาคาร สิ่งปลูกสร้าง หรือสถานที่ใดเป็นสถานที่ดำเนินการ ต้องแจ้งต่อเลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา (ร่างมาตรา ๒๐)

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์ในการควบคุมมาตรฐานของสถานที่ดำเนินการ และการประกอบกิจการสถานที่ดำเนินการ โดยหากผู้รับผิดชอบสถานที่ดำเนินการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์ดังกล่าวได้กำหนดให้เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติมีอำนาจสั่งให้แก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสม หรือสั่งให้ระงับการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ได้ และหากมีการฝ่าฝืนก็จะมีโทษปรับทางอาญาสำหรับการฝ่าฝืนคำสั่งต่อไป (ร่างมาตรา ๒๑)

(๓) กำหนดให้ผู้รับผิดชอบสถานที่ดำเนินการจัดให้มีคณะกรรมการกำกับดูแลเพื่อทำหน้าที่ในการอนุมัติโครงการและกำกับดูแลการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ภายในสถานที่ดำเนินการให้สอดคล้องกับจรรยาบรรณการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ และเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รวมทั้งกำหนดให้ผู้รับผิดชอบสถานที่ดำเนินการต้องแจ้งเป็นหนังสือให้เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติทราบเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสถานที่ดำเนินการให้แตกต่างไปจากที่ได้แจ้งไว้ก่อนการดำเนินการ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (ร่างมาตรา ๒๒ ร่างมาตรา ๒๔ และร่างมาตรา ๒๕)

(ข) การดำเนินการต่อสัตว์และซากของสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

(๑) กำหนดให้ผู้ใช้หรือผลิตสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ ไม่ว่าจะในหรือนอกสถานที่ดำเนินการต้องได้รับใบอนุญาต ยกเว้นกรณีที่บุคคลดังกล่าวเป็นนักเรียน นิสิต นักศึกษา หรือผู้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเลี้ยง การใช้ หรือการผลิตสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ ตามหลักสูตรที่สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่จัดการฝึกอบรมกำหนด หรือผู้ช่วยผู้ใช้หรือผู้ผลิตสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ซึ่งดำเนินการภายใต้การควบคุมของผู้รับใบอนุญาต (ร่างมาตรา ๒๖)

(๒) กำหนดให้การดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ที่มีลักษณะเป็นการพัฒนาสายพันธุ์ การสืบสายพันธุ์ การเพาะขยายพันธุ์ การศึกษาเซลล์ต้นกำเนิด การดัดแปลงพันธุกรรม และการโคลนนิ่ง ซึ่งเป็นโครงการศึกษาวิจัยที่มีความสำคัญต้องดำเนินการโดยผู้รับใบอนุญาต และต้องแจ้งการดำเนินการต่อเลขาธิการ รวมทั้งต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (ร่างมาตรา ๓๐)

(๓) กำหนดให้ผู้ขาย เสนอขาย มีไว้เพื่อขาย นำเข้า ส่งออก หรือนำผ่านซึ่งสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ ต้องแจ้งการดำเนินการต่อเลขาธิการ และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (ร่างมาตรา ๓๑)

(๔) กำหนดให้การดำเนินการต่อสัตว์หรือซากของสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ ได้แก่ การขนส่งหรือเคลื่อนย้ายสัตว์ การทำให้สัตว์ตายอย่างสงบ และการจัดการกับซากของสัตว์ ต้องเป็นไปตามระเบียบที่เลขาธิการกำหนด (ร่างมาตรา ๓๒)

๓.๕ บทกำหนดโทษ

๓.๕.๑ มาตรการทางปกครอง

โดยที่ผู้ซึ่งต้องปฏิบัติหรืออยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติฉบับนี้ ส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานของรัฐหรือสถาบันการศึกษา และโดยที่เจตนารมณ์และวัตถุประสงค์ที่สำคัญ ในการตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ ก็เพื่อส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัยที่มีการดำเนินการต่อสัตว์ อย่างมีคุณภาพโดยมีการยึดถือปฏิบัติตามจรรยาบรรณและมาตรฐานในการดำเนินการของสากล การกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำกับดูแลและควบคุมให้มีการดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จึงใช้มาตรการทางปกครองเป็นหลัก โดยในกรณีที่ปรากฏว่าผู้รับผิดชอบสถานที่ดำเนินการ ผู้กำกับดูแล สถานที่ดำเนินการ และผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ได้กำหนดให้ เลขาธิการมีอำนาจสั่งให้บุคคลดังกล่าวแก้ไขปรับปรุงหรือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่กำหนดไว้ โดยหากบุคคลดังกล่าวไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเลขาธิการ ให้เลขาธิการมีอำนาจสั่งให้ ระงับการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์จนกว่าจะมีการแก้ไขปรับปรุงหรือปฏิบัติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ และหากยังมีการฝ่าฝืนคำสั่งจึงจะต้องรับโทษ ทางอาญาต่อไป (ร่างมาตรา ๓๘ และร่างมาตรา ๓๙)

๓.๕.๒ โทษทางอาญา

(๑) กำหนดโทษปรับสำหรับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียกของ คณะกรรมการจรรยาบรรณ หรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ (ร่างมาตรา ๔๐)

(๒) กำหนดโทษปรับสำหรับผู้สร้างหรือใช้อาคาร สิ่งปลูกสร้าง หรือสถานที่ใดเป็นสถานที่ดำเนินการโดยไม่แจ้งต่อเลขาธิการ และผู้รับผิดชอบสถานที่ดำเนินการ ที่ไม่ปฏิบัติตามต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดภายหลัง การเลิกใช้อาคาร สิ่งปลูกสร้าง หรือสถานที่ใดเป็นสถานที่ดำเนินการ (ร่างมาตรา ๔๑)

(๓) กำหนดโทษจำคุกและโทษปรับสำหรับผู้ที่ใช้หรือผลิตสัตว์เพื่องาน ทางวิทยาศาสตร์โดยไม่มีใบอนุญาต (ร่างมาตรา ๔๒)

(๔) กำหนดโทษปรับสำหรับผู้ขาย เสนอขาย มีไว้เพื่อขาย นำเข้า ส่งออก นำผ่าน ขนส่ง และเคลื่อนย้ายสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์โดยฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๔๓)

(๕) กำหนดโทษปรับสำหรับผู้ที่ทำให้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ตาย หรือจัดการกับซากของสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์โดยฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ (ร่าง มาตรา ๔๔)

(๖) กำหนดโทษปรับสำหรับผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรการ ทางปกครองหรือคำสั่งของเลขาธิการ (ร่างมาตรา ๔๕)

(๗) กำหนดให้เลขาธิการมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้ตามระเบียบ ที่คณะกรรมการกำหนด โดยหากผู้กระทำความผิดได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทั้งนี้ เพื่อลดภาระ ในการนำคดีขึ้นสู่ศาล (ร่างมาตรา ๔๖)

๓.๖ บทเฉพาะกาล

(๑) กำหนดให้ในวาระเริ่มแรก ให้เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งกรรมการและเลขานุการในคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการดำเนินการ ต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์และคณะกรรมการจรรยาบรรณการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทาง วิทยาศาสตร์ และให้สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติดำเนินงานในหน้าที่ของสถาบันพัฒนา การดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ไปก่อนจนกว่าจะมีการจัดตั้งสถาบันฯ และผู้อำนวยการ สถาบันฯ ทั้งนี้ โดยเพิ่มบทบัญญัติเร่งรัดให้มีการจัดตั้งสถาบันพัฒนาการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องาน ทางวิทยาศาสตร์ขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๔๗)

(๒) ในระหว่างที่ยังไม่มีจรรยาบรรณการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทาง วิทยาศาสตร์ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติตามจรรยาบรรณการใช้สัตว์เพื่องานทาง วิทยาศาสตร์ที่สภาวิจัยแห่งชาติประกาศกำหนด (ร่างมาตรา ๔๘)

(๓) กำหนดให้ผู้ใช้อาคาร สิ่งปลูกสร้าง หรือสถานที่ใดเป็นสถานที่ดำเนินการ อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับต้องมาแจ้งต่อเลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติภายใน หนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๔๙)

(๔) กำหนดให้ผู้ที่มีการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์อยู่ในวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับมายื่นคำขอรับใบอนุญาต หรือแจ้งการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๕๐ และ ร่างมาตรา ๕๑)